

Vodič za definiciju malog i srednjeg poduzetništva u natjecajima za dodjelu sredstava iz fondova EU

Sadržaj vodiča:

1. Uvod	2
2. Kriterij za definiranje poduzeća (MSP)	3
2.1. Definiranje prema broju zaposlenih, godišnjem prometu i aktivi/dugoročnoj imovini ...	3
2.2. Definiranje prema udjelu u poduzeću	3
2.2.1. Neovisna poduzeća	3
2.2.2. Partnerska poduzeća	4
2.2.3. Povezana poduzeća	5
2.2.4. Odnos poduzeća s tijelima javne vlasti	6
3. Primjeri međusobnog odnosa poduzeća prema različitim kategorijama	6
4. Kontrolna lista za definiranje malog i srednjeg poduzetništva	8

1. Uvod

Europska komisija, u suradnji i konzultacijama s državama članicama, poslovnim organizacijama i stručnjacima iz EU, kao i na temelju zaključaka otvorenih konzultacija putem interneta, definirala je kriterije za određivanje oblika poduzeća. Ovom definicijom Europska komisija želi jasno odrediti spada li pojedino poduzeće u kategoriju mikro, malog ili srednjeg poduzeća – MSP (eng. Small and medium sized Enterprises – SME).

Potreba za poboljšanom definicijom MSP-a proizašla je iz analiza gospodarskih kretanja unutar Europske Unije nakon 1996. godine te rastućeg broja identificiranih poteškoća s kojima se MSP-i susreću u svom poslovanju. Cilj definicije je jasno odrediti razliku između MSP-a kojima je dozvoljena određena vrsta potpora, za razliku od onih kojima nisu.

Ova definicija proizlazi iz dokumenta Europske komisije o pravilima za državne potpore upućene MSP-ima¹. Nastavno na navedeni dokument Europska komisija objavila je i Vodič za MSP² čiji je cilj pojasniti za koga i kako su usmjerena navedena pravila, kako korak po korak definirati poduzeće prema jednoj od kategorija MSP-a te jasno definirati prihvatljive korisnike državnih potpora upućenih MSP-ima. Sama definicija nadilazi glavne kriterije koji se odnose na broj zaposlenih, godišnji promet i aktivu/dugoročnu imovinu. Ovdje se, osim glavnih kriterija za definiranje MSP-a (broj zaposlenih, godišnji promet te aktiva/dugoročna imovina), u obzir uzimaju i povezanosti između dvaju ili više poduzeća. Sukladno tome, Centar za EU pri HGK identificirao je potrebu kreiranja vodiča za definiciju malog i srednjeg poduzetništva u natjecajima za dodjelu sredstava iz fondova EU kako bi olakšao razumijevanje navedenih pravila Europske komisije te na taj način pružio pomoć budućim prijaviteljima projekata u prijavama na natječaje.

Ovaj Vodič namijenjen je mikro, malim i srednjim poduzećima za samoprocjenu prihvatljivosti njihove prijave na nadolazeće natječaje iz fondova EU, raspisanih od strane nadležnih tijela u Republici Hrvatskoj. Samoprocjena poduzeća bit će nužna u pripremnim radnjama za prijavu na natječaje, budući da će se u kriterijima natječaja za prijavu projekata definirati i pravila za prihvatljivost prijavitelja te će jedan od kriterija biti i usklađenost s odredbama Europske komisije o državnim potporama.³

¹ http://ec.europa.eu/competition/state_aid/studies_reports/sme_handbook.pdf

² http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme_definition/sme_user_guide_en.pdf

³ **Commission Regulation** (EC) No **800/2008** of 6 August 2008 declaring certain categories of aid compatible with the common market in application of Articles 87 and 88 of the Treaty (General block exemption Regulation) - GBER

2. Kriteriji za definiranje poduzeća (MSP)

2.1. Definiranje prema broju zaposlenih, godišnjem prometu i aktivi/dugoročnoj imovini

Tablica 1 prikazuje kriterije za definiranje poduzeća prema jednoj od kategorija MSP-a.⁴ Od tri navedena kriterija za definiranje MSP-a, dva moraju biti zadovoljena kako bi određeno poduzeće zaista spadalo u kategoriju MSP-a i to na slijedeći način:

1. Broj zaposlenih
2. Ili godišnji promet ili aktiva/dugoročna imovina

Pri definiranju, obavezna kategorija je broj zaposlenih te se, uz nju, uzima i jedna od ostale dvije kategorije: godišnji promet i/ili aktiva/dugoročna imovina.

Kategorija poduzeća	Broj zaposlenih	i	Godišnji promet	ili	Aktiva/Dugoročna imovina
Srednje	< 250		≤ 50 milijuna EUR		≤ 43 milijuna EUR
Malo	< 50		≤ 10 milijuna EUR		≤ 10 milijuna EUR
Mikro	< 10		≤ 2 milijuna EUR		≤ 2 milijuna EUR

Tablica 1: Kriteriji definiranja MSP-a.

2.2. Definiranje MSP-a prema udjelu u poduzeću

Ova definicija ima još jedan uvjet koji je nužno zadovoljiti za konačnu kategorizaciju poduzeća. Kao što je ranije navedeno, u obzir se uzimaju i povezanosti između 2 ili više poduzeća. Ovdje postoje 3 kategorije poduzeća: **neovisna**, **partnerska** i **povezana**. Svaka od ovih kategorija sa sobom donosi određene promjene pri konačnoj definiciji poduzeća u jednu od kategorija MSP-a, s obzirom na broj zaposlenih, godišnji promet i aktivu/dugoročnu imovinu.

2.2.1. Neovisna poduzeća

Većina poduzeća u Europskoj Uniji je **neovisno**. To znači da je poduzeće u potpunosti neovisno ili je partnerski povezano s jednom ili više tvrtki. Kod neovisnih poduzeća, partnerski udio jednog ili više poduzeća mora biti manji od 25% ukupnog udjela poduzeća i obrnuto. No, postoji i iznimka. Poduzeće će se smatrati neovisno čak i kada je prag od 25% udjela ili više, ali ne više od 50% u vlasništvu jednog od sljedećih subjekata ili više njih, pod uvjetom da oni nisu međusobno povezani:

- Poduzeća za javna ulaganja, poduzeća koja posluju rizičnim kapitalom i poslovni anđeli
- Sveučilišta i neprofitni istraživački centri
- Institucionalni ulagači⁵, uključujući fondove za regionalni razvoj

⁴ Navedeni kriteriji, tj. pragovi za definiranje vrste poduzeća pokazuju gornje granice pri definiranju poduzeća u jednu od kategorija MSP-a. Europska komisija, države članice EU, Europska investicijska banka te Europski investicijski fond zadržavaju pravo postavljanja i nižih gornjih granica s ciljem usmjeravanja pojedinih mjera na specifične kategorije MSP-a

⁵ Europska komisija nema formalno prihvaćenu definiciju institucionalnih ulagača. Općenito se smatraju ulagačima koji trguju velikom količinom vrijednosnih papira u ime većeg broja manjih ulagača koji nisu izravno uključeni u poslove upravljanja tvrtkom u koju ulažu. U tu kategoriju spadaju npr. mirovinski fondovi.

- Autonomna lokalna vlast sa godišnjim proračunom manjim od 10 milijuna EUR-a i manje od 5.000 stanovnika

2.2.2. Partnersko poduzeće

Ukoliko udio jednog ili više poduzeća u drugom poduzeću iznosi 25% ili više, a ne više od 50%, njihov odnos postaje **partnerski** te se to poduzeće više ne može smatrati neovisnim. U definiranju ovih odnosa vrijedi pravilo recipročnosti. Poduzeće se smatra partnerskim u slučaju da:

- Udio poduzeća u drugom poduzeću ne iznosi manje od 25% ili više od 50% što znači da se taj postotak odnosi na postotak glasačkih prava i kapitalnog udjela te ukoliko udio drugog poduzeća u tom poduzeću ne iznosi manje od 25% ili više od 50% što znači da se taj postotak odnosi na postotak glasačkih prava i kapitalnog udjela
- Poduzeće nije vezano za drugo poduzeće što znači, između ostalog, da udio glasačkih prava u drugom poduzeću ili obrnuto, ne smije iznositi više od 50%.

U tom slučaju, pri definiranju spada li pojedino poduzeće u jednu od kategorija MSP-a, konačnom broju zaposlenih i godišnjem prometu / aktivi/dugoročnoj imovini pridodaju se isti pokazatelji drugog ili više poduzeća s kojima je to poduzeće u partnerskom odnosu i to za onoliki postotak koliko drugo poduzeće ili poduzeća imaju udjela u navedenom poduzeću.

Pri računanju pokazatelja, radi izbjegavanja prekomjernog računanja, poduzeću se pripisuju pokazatelji samo onih poduzeća s kojima je poduzeće izravno u partnerskom odnosu. Ne pripisuju se pokazatelji onih poduzeća s kojima su partneri prvog poduzeća u partnerskom odnosu.

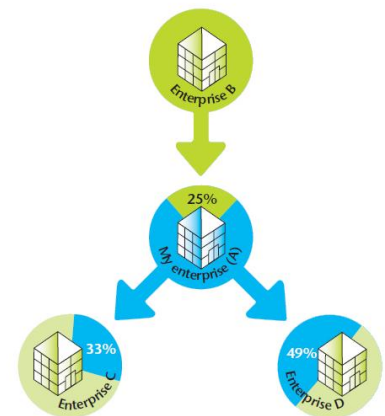
Primjer:

Tvrtka A posjeduje 33% udjela tvrtke C i 49% udjela tvrtke D, dok tvrtka B posjeduje 25% udjela tvrtke A. Pri definiranju poduzeća A prema jednoj od kategorija MSP-a, uz vlastite pokazatelje, poduzeće A mora svojim pokazateljima pridodati 33% pokazatelja tvrtke C, 49% poduzeća D te 25% pokazatelja poduzeća B. Konačan rezultat, tj. pokazatelji poduzeća C iznose:

Broj zaposlenih: 100% poduzeća A + 33% poduzeća C + 49% poduzeća D + 25% poduzeća B

Godišnji promet: 100% poduzeća A + 33% poduzeća C + 49% poduzeća D + 25% poduzeća B

Aktiva/dugoročna imovina: 100% poduzeća A + 33% poduzeća C + 49% poduzeća D + 25% poduzeća B

2.2.3. Povezano poduzeće

Isto tako, poduzeće može biti i **povezano**. Karakteristika povezanog poduzeća je većinski udio jedne ili više tvrtki u udjelu povezanog poduzeća. Točnije, ukoliko je više od 50% udjela poduzeća u vlasništvu

jedne ili više tvrtki, poduzeće se smatra povezanim, budući da tvrtka s većinskim udjelom ima dominantan utjecaj u odlučivanju poduzeća. U definiranju ovih odnosa vrijedi pravilo recipročnosti.

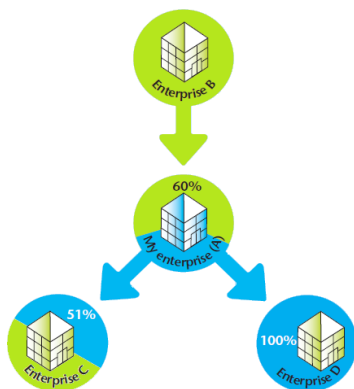
Dva ili više poduzeća se smatraju povezanim ako:

- Jedno poduzeće je u vlasništvu većine udjela ili većinskih glasačkih prava unutar drugog poduzeća
- Jedno poduzeće ima pravo postavljanja ili smjenjivanja većine administrativnog, upravljačkog ili nadzornog tijela drugog poduzeća
- Ugovor potpisan među poduzećima ili zakonska odredba u memorandumu ili statutu jednog poduzeća dopušta drugom poduzeću da ostvari dominantan utjecaj u poduzeću
- Jedno poduzeće ima mogućnost, na temelju ugovora, potpune kontrole i upravljanja glasačkim pravima dionika ili članova

U tom slučaju, pri definiranju spada li pojedino poduzeće u jednu od kategorija MSP-a, konačnom broju zaposlenih i godišnjem prometu / aktivi/dugoročnoj imovini pridodaju se isti pokazatelji tvrtke ili tvrtki s kojima je poduzeće u povezanom odnosu i to u iznosu od 100% tvrtke za koje je poduzeće povezano. Također, u slučaju da vezane tvrtke ne sastavljaju konsolidirane račune te da je tvrtka za koju je poduzeće vezano također povezano za drugu tvrtku ili tvrtke, konačnom broju zaposlenih i godišnjem prometu / aktivi/dugoročnoj imovini pridodaju se isti pokazatelji svih tvrtki koje su u povezanom odnosu.

Primjer:

Poduzeće A posjeduje 51% udjela poduzeća C i 100% udjela poduzeća D, dok poduzeće B posjeduje 60% udjela u poduzeću A. Budući da poduzeće A ima više od 50% udjela u poduzeću C i D, te poduzeće B ima više od 50% udjela u poduzeću A, poduzeće A mora svojim pokazateljima dodati 100% pokazatelja poduzeća B, C i D.

Broj zaposlenih: 100% poduzeća A + 100% poduzeća B + 100% poduzeća C + 100% poduzeća D

Godišnji promet: 100% poduzeća A + 100% poduzeća B + 100% poduzeća C + 100% poduzeća D

Aktiva/dugoročna imovina: 100% poduzeća A + 100% poduzeća B + 100% poduzeća C + 100% poduzeća D

Ukoliko su dva poduzeća povezana franšizom, to ne znači da su povezana. Njihov međusobni odnos ovisi o ugovoru o franšizi. Ukoliko ugovor podrazumijeva jednu od navedenih korelacija vezanih poduzeća, poduzeće se može smatrati povezanim.

2.2.4. Odnos poduzeća s tijelima javne vlasti

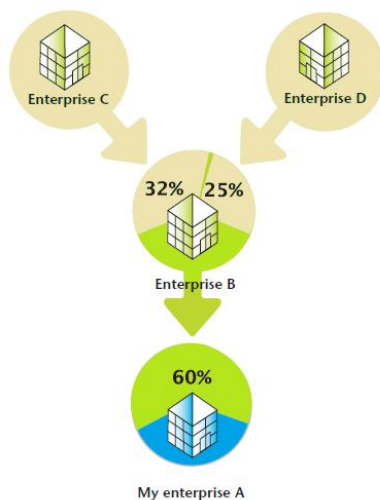
Poduzeće se ne može smatrati MSP-om ukoliko je 25% ili više udjela izravno ili neizravno kontrolirano, jedinstveno ili zajednički, od strane jednog ili više tijela javne vlasti. Ovo ograničenje postoji iz razloga što bi takva poduzeća, zbog svoje vlasničke i upravljačke strukture, mogla imati određene „prednosti“ s obzirom na ostala poduzeća čija vlasnička struktura nije definirana na ovaj način. Pod pojmom prednosti, ovdje se misli prvenstveno na financiranje. Također, pri takvom odnosu postoje određene poteškoće u definiranju konačnih nužnih pokazatelja potrebnih za definiranje poduzeća prema kategorijama MSP-a.

Poduzeće će se smatrati neovisno čak i kada je prag od 25% udjela ili više, ali ne više od 50% u vlasništvu jednog od subjekata navedenih na stranici 2 (2.2.1.) ili više njih, koji prema nacionalnom zakonodavstvu imaju status javnih tijela, pod uvjetom da oni nisu međusobno povezani.

3. Primjeri međusobnih odnosa poduzeća prema različitim kategorijama:

Primjer 1.

Poduzeće A povezano je sa poduzećem B na način da poduzeće B ima udjela u tvrtki A u iznosu 60%.

Tvrtka B je u partnerskom odnosu sa tvrtkom C i D pri čemu tvrtka C ima udio u tvrtki B 32%, a tvrtka D 25%. Pri definiranju poduzeća A prema jednoj od kategorija MSP-a, uz vlastite pokazatelje, poduzeće A mora svojim pokazateljima pridodati 100% pokazatelja poduzeća B te 32% pokazatelja poduzeća C i 25% pokazatelja poduzeća D. Konačan rezultat, tj. pokazatelji poduzeća A iznose:

Broj zaposlenih: 100% poduzeća A + 100% poduzeća B + 32% poduzeća C + 25% poduzeća D

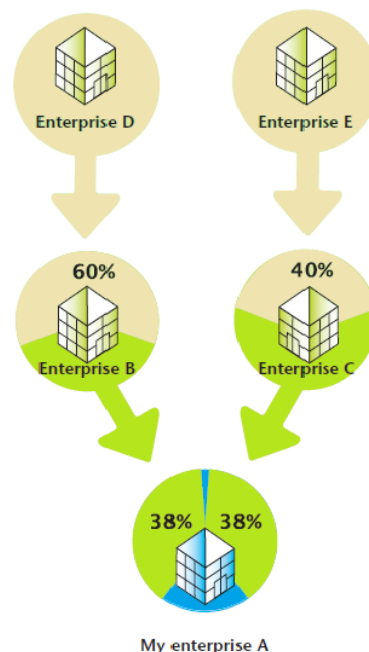
Godišnji promet: 100% poduzeća A + 100% poduzeća B + 32% poduzeća C + 25% poduzeća D

Aktiva/dugoročna imovina: 100% poduzeća A + 100% poduzeća B + 32% poduzeća C + 25% poduzeća D

Primjer 2.

Poduzeća B i C su u partnerskom odnosu s poduzećem A budući da imaju po 38 % udjela u poduzeću A. No, poduzeće B je povezano za poduzeće D budući da poduzeće D ima 60% udjela u poduzeću B, dok je poduzeće C u partnerskom odnosu s poduzećem E budući da poduzeće E posjeduje 40% udjela u poduzeću C. Pri definiranju poduzeća A prema jednoj od kategorija MSP-a, uz vlastite pokazatelje, poduzeće A mora svojim pokazateljima pridodati 38% zajedničkih pokazatelja poduzeća B i D (budući da su povezana) te, s druge strane, 38% pokazatelja poduzeća C. Pokazatelji poduzeća E se ne pripisuju poduzeću A zbog toga što je poduzeće E u partnerskom odnosu s poduzećem C, a ne s poduzećem A.

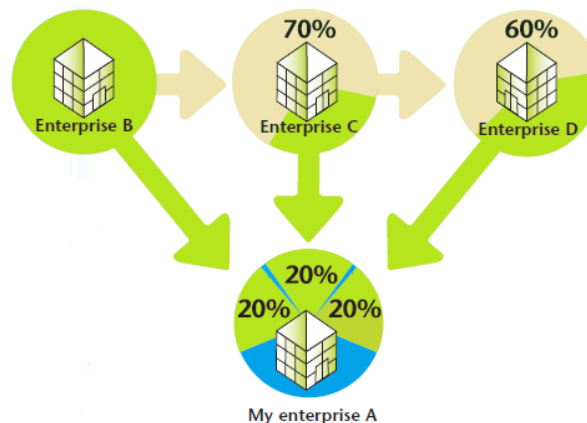
Broj zaposlenih: 100% poduzeća A + 38% poduzeća (B + D) + 38% poduzeća C

Godišnji promet: 100% poduzeća A + 38% poduzeća (B + D) + 38% poduzeća C

Aktiva/dugoročna imovina: 100% poduzeća A + 38% poduzeća (B + D) + 38% poduzeća C

Primjer 3.

Poduzeće A surađuje s poduzećima B, C i D na način da poduzeća B, C i D posjeduju po 20% udjela u poduzeću A. Poduzeća B, C i D su u povezanom odnosu jedno s drugim, budući da poduzeće B ima 70% udjela u poduzeću C, dok poduzeće C ima 60% udjela u poduzeću D. Na prvi pogled se čini da je poduzeće A neovisno zato što niti jedno drugo poduzeće ne posjeduje 25% udjela ili više. No, budući da su poduzeća B, C i D u povezanom odnosu, te predstavljaju grupu ulagača, njihov zajednički udio u poduzeću A iznosi 60% te se ne promatra odvojeno, nego kao jedan zajednički udio. Prema tome, pri definiranju poduzeća A prema jednoj od kategorija MSP-a, uz vlastite pokazatelje, poduzeće A mora svojim pokazateljima pridodati 100% zajedničkih pokazatelja poduzeća B, C i D.

Broj zaposlenih: 100% poduzeća A + 100% poduzeća B + 100% poduzeća C + 100% poduzeća D

Godišnji promet: 100% poduzeća A + 100% poduzeća B + 100% poduzeća C + 100% poduzeća D

Aktiva/dugoročna imovina: 100% poduzeća A + 100% poduzeća B + 100% poduzeća C + 100% poduzeća D

4. Kontrolna lista za definiranje malog i srednjeg poduzetništva

Kontrolna lista za definiranje malog i srednjeg poduzetništva napravljena je prema parametrima zadanim u definiciji MSP-a Europske komisije. Kontrolna lista namijenjena je poduzećima koja žele izvršiti samoprocjenu svojeg statusa unutar zadanih parametara definicije MSP-a, kako bi što jasnije definirali svoje mogućnosti i prihvatljivosti pri prijavi projekata financiranih iz fondova EU.

Kontrolna lista za definiranje malog i srednjeg poduzetništva ⁶			
Naziv poduzeća:			
Kontakt osoba, email, tel.:			
R.br.	Pitanje	Da	Ne
1.	Ima li Vaše poduzeće 50 ili više i manje od 250 zaposlenih?		
2.	Ima li Vaše poduzeće više od 10 i manje od 50 zaposlenih?		
3.	Ima li Vaše poduzeće više od 1 i manje od 10 zaposlenih?		
4.	Je li Vaš godišnji promet prema zadnjem računovodstvenom izvješću manji od ili jednak 50 milijuna EUR-a?		
5.	Je li Vaš godišnji promet prema zadnjem računovodstvenom izvješću manji od ili jednak 10 milijuna EUR-a?		
6.	Je li Vaš godišnji promet prema zadnjem računovodstvenom izvješću manji od ili jednak 2 milijuna EUR-a?		
7.	Je li aktiva/dugoročna imovina Vašeg poduzeća manja od ili jednaka 43 milijuna EUR-a?		
8.	Je li aktiva/dugoročna imovina Vašeg poduzeća manja od ili jednaka 10 milijuna EUR-a?		
9.	Je li aktiva/dugoročna imovina Vašeg poduzeća manja od ili jednaka 2 milijuna EUR-a?		
10.	Poduzeće je u 100% vlasništvu pravne ili fizičke osobe		
11.	Ima li određeno poduzeće ili skupina poduzeća udio u vlasničkoj strukturi i glasačkim pravima Vaše tvrtke koji je manji od 25%?		
12.	Ima li Vaše poduzeće udio u vlasničkoj strukturi i glasačkim pravima drugog poduzeća ili skupine poduzeća koji je manji od 25%?		
13.	Ima li određeno poduzeće ili skupina poduzeća udio u vlasničkoj strukturi i glasačkim pravima Vaše tvrtke koji nije manje od 25%, a ne prelazi 50%?		
14.	Ima li Vaše poduzeće udio u vlasničkoj strukturi i glasačkim pravima drugog poduzeća ili skupine poduzeća koji nije manji od 25%, a ne prelazi 50%?		
15.	Ima li određeno poduzeće ili skupina poduzeća udio u vlasničkoj strukturi i glasačkim pravima Vaše tvrtke koji prelazi 50%?		
16.	Ima li Vaše poduzeće udio u vlasničkoj strukturi i glasačkim pravima drugog poduzeća ili skupine poduzeća koji prelazi 50%?		

Napomena:

Kontrolna lista koristi se isključivo za potrebe osnovne i neobvezujuće analize usklađenosti Vašeg poduzeća s deficijom MSP-a u natječajima za dodjelu bespovratnih sredstava u okviru ESI fondova (Europskih strukturnih i investicijskih fondova). Popunjenu kontrolnu listu molimo pošaljite na Centar za EU pri HGK (eu@hgk.hr). Prikupljeni podaci su informativne prirode, a svrha je povratno Vas informirati o statusu usklađenosti Vašeg poduzeća s deficijom MSP-a. HGK ne odgovara za popunjenu kontrolnu listu i podatke koji se u njoj nalaze. HGK se obvezuje da će sve podatke prikupljene kroz ovaj obrazac čuvati kao poslovnu tajnu te ih neće prosljeđivati trećim osobama.

⁶ podaci se odnose na posljednje dostupno godišnje izvješće o poslovanju

Centar za EU pri HGK:

Pristupanjem RH u EU i intenzivnijem uključivanju hrvatskog gospodarstva u korištenje fondova EU, u okviru Hrvatske gospodarske komore osnovana je nova organizacijska jedinica – Centar za EU. Ukoliko u aktivnostima Centra za EU prepoznate i Vaše potrebe, obratite nam se s povjerenjem.

Aktivnosti Centra za EU:

- Programske aktivnosti Centra za EU - praćenje izrade strateških dokumenata i zastupanje stavova članica HGK u procesu programiranja operativnih programa koji su podloga za financiranje iz strukturnih fondova EU.
- Informativno/savjetodavne aktivnosti prema poduzećima - "fit-in" analize prijave na otvorene EU natječaje; usmjeravanje gospodarstvenika prema odgovarajućim izvorima financiranja iz fondova EU.
- Projektne aktivnosti - usmjeravaju se na aktivnosti prema poduzećima/članovima HGK na području IPARD programa te strukturnih fondova, vezano uz prijave na EU natječaje.
- Informativne, promotivne i obrazovne aktivnosti obuhvaćaju informiranje o aktualnoj i budućoj situaciji vezano uz fondove EU te organiziranje seminara i konferencija vezanih uz problematiku korištenja fondova EU.

Kontakt:

direktorica Centra za EU: Ružica Gelo
mr.sc. Zvonimir Savić, Saša Bukovac
Ivana Perković
Nova cesta 3-7, 10000 Zagreb
Tel: +385 (0)1 4606-779
Fax: +385 (0)1 4606-753
eu@hgk.hr
<http://www.hgk.hr/category/sektor-centar/centar-za-eu>

Europska poduzetnička mreža (EEN):

EEN u Hrvatskoj djeluje kao dio Centra za EU pri HGK. Mreža pruža potporu i savjet gospodarstvenicima diljem Europe te im pomaže maksimalno iskoristiti mogućnosti Europske Unije i jedinstvenog europskog tržišta. Usluge EEN mreže specifično su kreirane za male i srednje poduzetnike (MSP) ali su dostupne i poslovnim institucijama, istraživačkim centrima te sveučilištima u cijeloj Europi. Europska poduzetnička mreža sastavljena je od gotovo 600 partnerskih organizacija i institucija (komore, agencije, instituti..), pruža kontakte i poveznice u 52 zemlje i 83 konzorcija.

Trebate li informacije o EU zakonodavstvu, pomoć pri transferu tehnologije ili ste u potrazi za poslovnim partnerom te informacijama o mogućnostima, obratite nam se s povjerenjem.

Kontakt:

Vesna Torbarina
Igor Bobek, Irena Spahić, Jelena Ravlić, Ino Petar Buljan
Nova cesta 3-7, 10000 Zagreb
Tel: +385 (0)1 4606-805
Fax: +385 (0)1 4606-829
een@hgk.hr
<http://www.een.hr/>

Zagreb, veljača 2013.

Opća napomena:

Vodič za definiciju malog i srednjeg poduzetništva u natječajima za dodjelu sredstava iz fondova EU pripremila je i za nju je odgovorna HGK. Informacije koje se iznose, temelje se na javnim i ostalim informacijama što potječu iz izvora u čiju se potpunost i točnost HGK pouzdaje, ali za koje ne jamči. Utoliko su informacije i zaključci izneseni u ovom Vodiču podložni promjenama koje ovise o promjenama izvora informacija, kao i o promjenama koje nastupe od trenutka pisanja teksta do njegova čitanja. Ovaj Vodič ili njegovi dijelovi ne mogu se kopirati ili na bilo koji drugi način reproducirati bez navođenja izvora.

HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA - **CENTAR ZA EU**

CROATIAN CHAMBER OF ECONOMY - **CENTER FOR EU**

Izdavač: Hrvatska gospodarska komora
Uredio i pripremio: Igor Bobek
Centar za EU
Nova cesta 3-7, 10000 ZAGREB
Tel.: +385 (0)1 4606-779
Fax: +385 (0)1 4606-753
E-mail: eu@hgk.hr
Layout: GENS '94, Zagreb
Zagreb, veljača 2014.
www.hgk.hr